CYNGOR SIR CEREDIGION

Adroddiad i'r:	Cyngor
Dyddiad y Cyfarfod:	21 Medi 2023
Teitl:	Gorchymyn Diogelu Mannau Agored Cyhoeddus – Traeth y Borth
Pwrpas yr adroddiad:	I'r Cyngor gymeradwyo ymestyn Gorchymyn Diogelu Mannau Agored Cyhoeddus ar gyfer ardal ddynodedig o draeth y Borth am dair blynedd arall.
Er:	Penderfyniad
Portffolio Cabinet ac Aelod Cabinet:	Y Cynghorydd Matthew Vaux, Aelod Cabinet ar gyfer Partneriaethau, Gwasanaethau Tai, Cyfreithiol a Llywodraethu a Diogelu'r Cyhoedd

Cefndir

Cyn 2014, roedd gan ran o draeth a phromenâd y Borth ddau Orchymyn Rheoli Cŵn ar waith a wnaed o dan Ddeddf Cymdogaethau Glân a'r Amgylchedd 2005 - un yn gwahardd cŵn o'r traeth (1 Mai – 30 Medi) ac un yn ei gwneud yn ofynnol i gŵn fod ar dennyn ar y promenâd. Roedd y Gorchmynion Rheoli Cŵn hyn yn cwmpasu rhan o'r traeth nad oedd wedi'i chwmpasu gan is-ddeddf leol a chawsant eu rhoi ar waith yn 2008.

Cawsant eu cyflwyno am y rhesymau canlynol: -

1) Roedd Cyngor Cymuned y Borth yn cefnogi estyniad daearyddol yr is-ddeddfau cŵn presennol oherwydd cwynion gan drigolion ac ymwelwyr ynglŷn â baw cŵn a chŵn allan o reolaeth.

2) Mae'r rhan hon o'r traeth yn rhan o ardal asesu Traeth Baner Las. Mae caniatáu cŵn ar y traeth yn fwriadol yn ystod cyfnod asesu'r Faner Las yn golygu nad yw'r traeth yn cydymffurfio â'r meini prawf hanfodol sy'n ofynnol gan y Sefydliad Addysg Amgylcheddol sy'n rhedeg Rhaglen y Faner Las a allai beryglu statws Baner Las Traeth y Borth.

Cyn cyflwyno'r Gorchmynion Rheoli Cŵn yn 2008, ystyriwyd cydbwyso buddiannau'r rhai sy'n gyfrifol am gŵn yn erbyn buddiannau'r rhai yr effeithir arnynt gan weithgareddau cŵn. Wrth wneud hynny, cydnabuwyd y dylai'r cyhoedd, ac yn benodol plant, gael mynediad i ardaloedd di-gŵn a mannau lle cedwir cŵn o dan reolaeth lem. Yn ogystal, mae'r rhai sy'n gyfrifol am gŵn angen mynediad i fannau lle gall eu cŵn gael ymarfer heb gyfyngiadau gormodol. Roedd y Cyngor yn fodlon bod digon o gyfle i gŵn redeg yn rhydd ar y rhan o'r traeth nad yw'n dod o dan Is-ddeddfau Gwahardd Cŵn, gan ganiatáu i berchnogion cŵn gyflawni eu cyfrifoldebau o dan Ddeddf Lles Anifeiliaid 2006.

Yn 2014, cyflwynodd Deddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol, Troseddu a Phlismona 2014 Orchmynion Diogelu Mannau Agored Cyhoeddus a ddisodlodd y Gorchmynion Rheoli Cŵn. Parhaodd y Gorchmynion Rheoli Cŵn presennol mewn grym tan 19 Hydref 2017 ond o 20 Hydref 2017 daethant yn Orchmynion Diogelu Mannau Agored Cyhoeddus yn awtomatig.

Mae gweithredu gorchymyn yn ei gwneud yn drosedd pan fydd person sydd â gofal am gi yn mynd â chi ar unrhyw dir y mae'r Gorchymyn yn berthnasol iddo (gydag eithriadau), neu'n methu â chadw ci ar dennyn (gydag eithriadau). Mae troseddwyr yn agored i euogfarn ddiannod a dirwy o ddim mwy na £500.

Ym mis Hydref 2020, roedd y Gorchymyn Diogelu Mannau Agored Cyhoeddus i fod i ddod i ben, fodd bynnag, mae Adran 60 o Ddeddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol, Troseddu a Phlismona 2014 yn caniatáu i awdurdod lleol ymestyn Gorchymyn Diogelu Mannau Agored Cyhoeddus am dair blynedd arall os yw'n fodlon, ar sail resymol, bod gwneud hynny yn angenrheidiol i atal y gweithgareddau a nodir yn y Gorchymyn rhag digwydd neu rhag digwydd eto.

Y sefyllfa bresennol

Er mwyn parhau â Gorchymyn Diogelu Mannau Agored Cyhoeddus rhaid i'r Awdurdod fod yn rhesymol fodlon bod dau amod yn cael eu bodloni, sef:

1) *Mae gweithgareddau sy'n cael eu cynnal mewn man cyhoeddus yn ardal yr Awdurdod wedi cael effaith niweidiol ar ansawdd bywyd y rhai yn yr ardal, neu mae'n debygol y bydd gweithgareddau'n cael eu cynnal mewn man cyhoeddus yn yr ardal honno ac y byddant yn cael effaith o'r fath; ac;*
2) *Mae effaith, neu effaith debygol, y gweithgareddau o natur barhaus, neu'n debygol o fod; ac yn gwneud neu'n debygol o wneud y gweithgareddau'n afresymol ac yn cyfiawnhau'r cyfyngiadau a osodir gan yr hysbysiad.*

Yn 2020, roedd y Cyngor yn fodlon bod yr amodau hyn yn parhau i gael eu bodloni a chymeradwywyd adnewyddu'r Gorchymyn Diogelu Mannau Agored Cyhoeddus am dair blynedd arall a chafodd ei ymestyn tan 19 Hydref 2023.

Er mwyn ymestyn y ddarpariaeth, mae Canllawiau Cymdeithas Llywodraeth Leol (Mai 2017) yn datgan bod yn rhaid cynnal adolygiad bob tair blynedd a phan fydd gorchymyn presennol yn parhau, **nid oes** angen ymgynghoriad llawn. Byddai angen ymgynghoriad llawn pe bai ffiniau daearyddol yr ardal ddynodedig yn cael eu newid neu pe bai gweithgareddau ychwanegol yn cael eu hychwanegu at y gwaharddiad.

Adolygiad o'r Gorchymyn Diogelu Mannau Agored Cyhoeddus presennol

Cynhaliwyd adolygiad o'r Gorchymyn Diogelu Mannau Agored Cyhoeddus hwn gan wasanaeth Diogelu'r Cyhoedd Cyngor Sir Ceredigion.

Mae'r Awdurdod wedi cysylltu â Heddlu Dyfed Powys, Comisiynydd Heddlu a Throseddu Dyfed Powys a Chyngor Cymuned y Borth a gofynnwyd i bob un ohonynt am eu barn ynghylch a yw'r gorchymyn yn dal i fod yn effeithiol ac a oes angen parhau â'r ddarpariaeth. Nid oes yr un wedi gwrthwynebu adnewyddu'r Gorchymyn Diogelu Mannau Agored Cyhoeddus am dair blynedd arall.

Ar adeg paratoi'r adroddiad hwn, nid oeddem wedi derbyn ymateb ffurfiol ar y cyd

gan Gyngor Cymuned y Borth, fodd bynnag, rydym yn ymwybodol nad ydynt yn dymuno gweld y Gorchymyn Diogelu Mannau Agored Cyhoeddus yn dod i ben. Y dyddiad cau a bennwyd gan y cyngor sir ar gyfer ymatebion oedd 13 Awst. Byddai unrhyw oedi pellach yn arwain at ddirwyn y gorchymyn i ben ac ni fyddai unrhyw ataliaeth ar waith.

Yn ogystal, ers 20 Hydref 2020, mae canolfan alwadau Clic wedi derbyn 40 o gwynion ynghylch cŵn ar draethau yn groes i orchmynion gwahardd ac yn gofyn am ragor o orfodi. O'r rhain, roedd 10 yn ymwneud â'r Borth. Pe bai'r Gorchymyn Diogelu Mannau Agored Cyhoeddus yn dod i ben, rhagwelir y byddai ond yn cynyddu nifer y cwynion yn hytrach na'u lleihau, gan gynyddu'r galw ar adnoddau Diogelu'r Cyhoedd.

Fel y mae pethau ar hyn o bryd, rydym yn weddol fodlon bod dau amod y Gorchymyn Diogelu Mannau Agored Cyhoeddus fel y nodir (uchod) wedi'u bodloni ac y dylid ymestyn y Gorchymyn Diogelu Mannau Agored Cyhoeddus am dair blynedd arall.

Ystyriwyd yr adroddiad gan Cabinet yn ei gyfarfod ar 05/09/23 gan argymell fod y Cyngor yn ei gymeradwyo.

	Oes Asesiad Effaith Integredig wedi ei gwblhau? Os na, esboniwch pam	Oes, er nad yw'n ofynnol gan mai estyniad i orchymyn sy'n bodoli eisoes yw hwn.
	Crynodeb:	
	Hirdymor:	Bydd yn ofynnol i'r Gorchymyn Diogelu Mannau Agored Cyhoeddus gael ei adolygu yn unol â'i weithredu bob tair blynedd i weld a oes ei angen o hyd.
	Cydweithio:	Cydweithio â Chyngor Cymuned y Borth a Heddlu Dyfed-Powys i barhau ag effeithiolrwydd y Gorchymyn Diogelu Mannau Agored Cyhoeddus.
Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol:	**Cynnwys:**	Mae gweithgarwch gorfodi Diogelu'r Cyhoedd yn hybu cydymffurfiaeth ac yn hybu ac yn diogelu iechyd a diogelwch, a thrwy hynny yn atal niwed rhag digwydd. Mae pwyslais ar atal ac ymyrraeth yn hytrach nag ar orfodi. Mae gweithgarwch gorfodi Diogelu'r Cyhoedd yn cyfrannu at nifer o'r nodau Llesiant yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.
	Atal:	Mae'r gorchmynion presennol sy'n gwahardd cŵn ar y traeth wedi cael effaith gadarnhaol o ran lleihau ymddygiad gwrthgymdeithasol.
	Integreiddio:	Bydd parhau â'r Gorchymyn Diogelu Mannau Agored Cyhoeddus yn caniatáu i fesurau gael eu cymryd i fynd i'r afael â phroblemau sy'n gysylltiedig â baw cŵn ar

	y traeth, ac ati, lle mae'r Gorchymyn yn berthnasol.
Argymhelliad / Argymhellion:	Bod y Cyngor yn awdurdodi ymestyn y Gorchymyn Diogelu Mannau Agored Cyhoeddus i wahardd cŵn mewn ardal ddynodedig o draeth y Borth a'i gwneud yn ofynnol i gŵn gael eu cadw ar dennyn mewn ardal ddynodedig ar bromenâd y Borth am 3 blynedd arall o 19.10.2023 tan 18.10.2026 yn unol â Deddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol, Troseddu a Phlismona 2014.
Rheswm / Rhesymau dros y penderfyniad:	• Daw'r Gorchymyn Diogelu Mannau Agored Cyhoeddus cyfredol i ben ar 19 Hydref 2023. • Mae angen hwyluso parhad mesurau trwy barhau â darpariaeth y Gorchymyn Diogelu Mannau Agored Cyhoeddus yn y Borth. Mae angen hyn er mwyn mynd i'r afael ag achosion o faw cŵn ac ymddygiad gwrthgymdeithasol cysylltiedig megis methu â chadw cŵn dan reolaeth. • Er mwyn cydymffurfio â gofynion statudol a sicrhau bod y ddeddfwriaeth yn cael ei gorfodi'n briodol ac yn effeithiol.
Trosolwg a Chraffu:	Amherthnasol
Fframwaith Polisi:	Strategaeth Gorfforaethol 2022-2027
Amcanion Llesiant Corfforaethol:	Hybu'r Economi, Cefnogi Busnesau a Galluogi Cyflogaeth
Goblygiadau Cyllid a Chaffael:	Mae arwyddion eisoes wedi'u gosod ond mae angen amnewid rhai ohonynt a gorfodir yn bennaf gan swyddogion awdurdodedig Cyngor Sir Ceredigion. Bydd y costau hyn yn cael eu talu o fewn y cyllidebau presennol.
Goblygiadau cyfreithiol:	Dim
Goblygiadau staffio:	Dim
Goblygiadau eiddo / asedau:	Dim
Risg(iau):	Bydd peidio â chael Gorchymyn Diogelu Mannau Agored Cyhoeddus dilys yn cael effaith ar allu'r Cyngor i ddelio ag unrhyw achosion o faw cŵn/perchnogion cŵn anghyfrifol ar draeth y Borth nad ydynt yn dod o dan yr is-ddeddfau. Gall hyn gael effaith andwyol ar drigolion ac ymwelwyr y Sir ac ar enw da'r Cyngor.

Pwerau Statudol:	Deddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol, Troseddu a Phlismona 2014
Papurau Cefndir:	Dim
Atodiadau:	**Atodiad A-** Gorchymyn Gwahardd Cŵn (Ar y Traeth, y Borth) 2008 **Atodiad B-** Gorchymyn Cŵn ar Dennyn (Ar y Promenâd, y Borth) 2008 **Atodiad C-** Is-ddeddfau a Gorchmynion Diogelu Mannau Agored Cyhoeddus y Cyngor 2017 yn ymwneud â chŵn ar draethau a phromenadau (Borth - tudalen 10) **Atodiad D-** Meini Prawf Traeth Baner Las y Sefydliad Addysg Amgylcheddol a Nodiadau Esboniadol (Maen Prawf 23) **Atodiad E-** Cymdeithas Llywodraeth Leol – Gorchmynion Diogelu Mannau Agored Cyhoeddus – Canllawiau i Gynghorau 2017 **Atodiad F-** Asesiad Effaith Integredig
Swyddog Arweiniol Corfforaethol:	Alun Williams, Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
Swyddog Adrodd:	Anne-Louise Davies (Rheolwr Safonau Masnach a Thrwyddedu) a Rachel J Mills (Swyddog Diogelu'r Cyhoedd)
Dyddiad:	07/09/2023